

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana,
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Šsmolerjez knihicziščječni w Budyschinje a je tam ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

21. njedžela po šwjatej Trojizny.

Šap. št. 24, 10—16.

Šawola šu psched bohodom Felixom wobštoržili. Wón drje w šwjastach psched šudniškim stolom šteji a tola šo njeboji. Wón je šnustšownje šwobodny. Duž šo šměrom šamolwuje a škoržby wróczo pokasuje. Wón móže šměrom šwoju šańdženoscž wotkrycž. Wón ma šwědomnje bjes poroka. To jeho pošplnja, šo wón tež štrošchtnje do pschichoda hlada. Šcht. 15.

Š Pawoleje šakitanšteje řěcže pošuajmy hódnosčž dobrego šwědomnja.

1. Wono dawa měr w pohladanju do šańdženoscže.
2. Wono dawa móž w nadawšach něczišcžeho czaša.
3. Wono dawa nadžiju pschi wuhladže do pschichoda.

1. Šrašny dar žiwjenja je šwědomnje bjes poroka. Čim žalostnišcže je šte šwědomnje. Šchtóž ma šte šwědomnje, žaneho měra njenamaka. Šhorla IV., šotryž w žalostnej Šartromowej nozy Šwangelškich škónzowacž da, škwame wopory jako šcžen psched šobu widžesche a wone wšchudžom ša nim džěchu. Šelški wohen we wutrobje šo wuhaknycž njeda. Šak žyle hinaschi Šawol psched Felixom. Šertulluš, pošplanz židow, běšcže jeho cžěžko wobštoržil. Šlle Šawol šo njeboji. Šjeho šwědomnje da jemu měrnemu bječ. Duž móže wšcže najšhroblišcžo wupowjedacž. Wón je najlěpsche šwojich šobucžłowjekow štajnje we woczomaj měl. Šměšcž je pjećza cžinił a je tola pošok měra byl. Štempl je pjećza wotšwjecžował a tola je do Šerušalema

pschichol šo modlicž. „Woni njemóža to domjesčž, cžehož dla nětk na mnje škorža.“ Šdnyž hlóš we wutrobje tebe njewobštorži, móžesč šměrom bječ. Šo by tak šměrom bječ mohł, šdnyšcž šo prózowacž, šwědomnje bjes poroka měcž. Šdnyšcž šo prózowacž, psched cžłowjekami dobre mjeno měcž. Šdnyž pak cži njerosymja, šdnyšcž to šměrom pschecžerpicž. Šedyn je, kíž wšcžitko widži. Šdobre šwědomnje je dobry šakłowcžk. Što móžesč šměrom wušnycž, šdnyž š dobrým šwědomnjom do šańdženoscže hladašcž. Šstarajmy šo, šo mohli prašicž: „Šrašcž trošcžt je, šo mamy dobre šwědomnje.“

2. Šle šwědomnje tež cžłowjeka njekšmaneho cžini, něšcžo hódne škuttowacž. Što je kaž žentnařka cžěža, kíž cžłowjekar šadžewa, šwoje mozy prawje našožicž. Ššchi najmjensšim hibanju šo cžłowjek štroži. Šwono cžeri do šadwělowanja. Špohladajmy pak na Šawola! Šak wutrajnje wón w šwojim powolanju džěka! Šak řycžeršcy dže wón psches cžrašy cžerpjenja! Šak šmužity wón dženkša psched nami šteji! Ššamo w šudniškej šali wón šwoje wyšoke powołanje njeshabnwa, šo šdnyšcž šwědk Šhryštušowu bječ, a wušnawa, šo ššcžesčianštwó žana šekta njeje, a dopjeljenje šklubjenjow štareho škluba. Šdobre šwědomnje je žorłó jeho mozy. Ščžesč-li w powolanju prawu škylnosčž měcž, prózuj šo šwědomnje pješ poroka měcž. Što je dobre wšcžnje, šo ššcžesčijenje, přjedy hačž dolhi pucž žiwjenja nastupja, šš Božemu blidu du. Šdnyž šy psches Šhryštušowu krej wucžišcženy, cžujesč nowu móž, šwoje powołanje š nowej radošcžu dopjelnicž. Šdžerž šwoje šwědomnje w mozy wěry

czište, potom móžesč wješele khěrlusche spěwacž, hdyž drusy sforža. Tule móž my wschitzy trjebamy. Ty prajisč: Kač je móžno, wěrne šwědomnje mēčž, hdyž šmy wschitzy hrěšchnizy? My mamy tola wschitzy teho Šbóžnika, kiž našču wutrobu wuczišcžuje wot wschitkich hrěchow, a w nim móžemy mēčž šwědomnje bješ poroka.

3. šht. 15. To pokasuje na pošlednje šudženje, hdyž budže šylnišchi na šudniškim stole šedžecž hacž tón bohót, mjenujzy tón, kotremuž je data wschitka móž w njebjěšach a na šemi. Šawoł w nadžiji hlada na tón džen. O kač derje jemu! Hdyž tale róža w naščej wutrobje kčze, potom štrošchtnje šwoju dróhu cžehnjemy. Wona pač šakčžewa tam, hdyž je šwědomnje bješ poroka. Duž próžujmy šo po pschitkladže Šawoła, šo bychmy mēli šwědomnje bješ poroka psched Bohom a psched nim štejecž mohli jako cži prawi, kotsiž doštanu wěčnu šbóžnosčž. Šamjen.

K dopomnjenju
na zbóžnje dokonjaneho
swěrneho Serba,
wysokodostojneho knjeza

Dr. Marćina Renča,

derjezaslužbneho fararja we Wjelečinje
a ryčerja Albrechtoweho rjada I. rjadownje,
w přečelskej lubosći poswječil

K. A. Fiedler.

Što we Serbach so želne sylzy ronja
A zrudoba so jima wutrowow?
Ach, z nowa jedyn z našich wótčincow,
Naš swěrný Renč, běh časny hižom skonja.

Wón, kiž je swoje stadło swěru wodžil
A duše z čerstweje wodu napojał,
Je svoju narodnosć tež lubował
A Serbow zbože sobu hajil, plodžil.

Duž serbski lud při jeho rowje plaka
A jemu za wšo džělo wótčinske
Na zažnu hórku sčele palmy džaka.

Njeh jeho stawy nětko prochnu, tľaju,
Wón w Serbach w žohnowanju wostanje,
Hač junu widžimy so w Božim raju.

Sachodnosčž.

Ščžejaze žiwjenje, wjadnjenje a šahinjenje — tajke je pschezo šo wonowjaze wotmēnjenje na tutej sachodnej šemi. Tež moje žiwjenje ma šwój cžaf kčžewa a šwój cžaf wjadnjenja; ja njewēm, hdy žnjež pschidže, šo by šył, kač šo trawa a lucžna kwěčžina šyčže, ale ja wēm, rjad tež na mnje pschidže. Duž chžyl mje wěčny Bóh, tuto njesachodne byčže, hnadnje wobarnowacž, šo ja na sachodnosčž njetwarju; wón šwarnuj mje psched hordosčžu, kotraž ma nad njewobštajnym cžělnym kčžewom njerosomne špodo-

banje. Nicžo cžlowjetej wot jeho rjanosčže, šylnosčže, bohastwa, nahladnosčže, pnychi a mozy šobu do rowa nješlěduje; wumrje wón, dha je šo šylnosčž a móž minžla, a najwšchšchi dnybi pod šemju a ma šo do procha pschemobrocžicž porno najnižšchemu; pschetož wscho cžělo, wscho, šchtož cžlowjet rěka, je jako trawa a wschitka cžlowjecžna krašnosčž je jako kwětka na polu; trawa šwjadnje, kwětka wotpadnje, pschetož Šnješowy Duch do njeje duje. Šaj, lud je ta trawa; trawa šwjadnje a kwětka wotpadnje, ale šlowo naščeho Boha wostanje do wěčnosčže. Tehole wěčneho Božeho šlowa chžu šo ja džeržecž; wono dnybi mój pucžowaršiki kij byčž, na kotryž šo šepjeram, a mojeju nohow šwětko na wschěch mojich pucžach, šo mje bludžizy sachodneho byčža njesšebaju, šo šo tež w cžěmnych dnjach a w cžmowych nozach wołoko mje jašni, a šo moja dušcha šruna wostanje, hdyž budže šo cžělna móž a podoba k šemi khilecž dnybjecž. Šaj, dopominaj naš Bóh wschědnje, šo mamy se šobu žiwi byčž jako cži wěryžy, šo šebi žadyn wot naš na to sachodne na nim nēšchto njewē, ani w tym psched druhimi prjednosčž nje- pnyta, ale šwoje myšle šložuje na to njesachodne, njesmasane a nje- šwjadne herbštwo, kotrež nam ššhowane je w njebjěšach, k cžemuž wón nam tu žiwu nadžiju dał je po šwojej wulkeje šmilnosčži psches horjestačže Šesom Šhryšta wot mornych.

F.

Šswědcženja wěrný se šarych cžafow kšchescžijanskeje žyrkwje.

(Šo šarych žórkach podate wot M. w M.)

6. Šutherowa najwjetšcha hodžina.

Šuther je wschelate hodžiny mēł, kiž šu ša jeho žyłe žiwjenje wažne byle. Njeh šu někotre k jeho šameho wopišanja šdžělene.

Š džěčžatštw: Ša šym k tutymaj wocžomaj widžil, jako w šchtyrnatym lěčže w Magdeburgu do šchule khodžach, wjerčha k Anhalta; tón k šapu bošakow (mnichow) na šchěrofej hažy po khlēbje (ja klóšchtr) khodžesche a mēch kač wošol nješesche, šo dny- bjesche šo k šemi khilecž; ale jeho šobutowaršich porno njemu bješ wscheho džěšche, šo by pobožny wjerč ju šam najwšchšche šnamjo šchěreje (to rěka mnichowskeje) wotšihaneje šwjatosčže šwětej wot- šnamjenil. Woni běchu jeho tež kač pohłušchili, šo wón (tón wjerč) w klóšchtrje wschitke druge štukli kač drugi bratr cžinjesche, a wón bēšche šo kač wuposčžil, wuwachował, wultrjudował, šo mējesche na- pohlad kač šmjercž, šama kóšcž a kóža. šemrje tež bóršy, pschetož tajke frute žiwjenje šnjescž njemóžesche.

Š mlodosčže: Šako bēch mlody cžlowjet, šo poda w Eis- lebenje džē Šnješoweho cžěla w prožekiji, jako tež šobu duzy mēšchništu draštu na šebi nješech, šo psched šakramentom (t. r. psched Šnješowym cžěkom abo wobkātku), kotryž doktor Štaupiz nješesche, kač móžnje šo naštróžach, šo mi pót wustupi a mi hinał nješesche k myšli, hacž kač dnybjal k wulkim štyškom šašcž. Šako bēšche prožekija (šwjatocžny wobkšód) nětk nimo, špowjedajo šforžach moje naležnosčže doktoreje Štaupizeje. Tón džěšche: „Šo njeje Šhryštuš, pschetož Šhryštuš njenaštróža, ale jeno trošchtuje.“

Š cžafša mnichowštw: Šako bēch dwazecžiči lēt šary, nje- bēch hišcheže žaneje biblije widžal. Ša mēnjach, šo njeje wjazny ščženjom a epistolow, khiba te, kiž w poštiliji šu, škóncžnje w knihowni w Erfurčže bibliju namakach, tu cžitach husto k wulkim špodžiwanjom doktora Štaupiza.

Šako Šom wuhladach, na šemju padžech, ruzy pošbēhnywschi džach: „Budž mi šrowjene, šwjate měšto Šom.“ Ša bēch tež tajki njemdry šwjaty, bēhach po wschěch žyrkwjach a šwjatych měštach a wěrych wschitko, šchtož je w Šomje nalžane.

Šajwažnišcha hodžina ša njeho kač ša naš šobu bēšche ta, kiž nam takle wopišche: Š palazym žedženjom, Šawoła šapšchi-

ječ, běch na list na Romskej schol. Ale hnydom w přenim stawje (scht. 17) mi to słowo bo napschecziwo staji: Boža prawdosć budže w ewangeliu sjewjena. — Hacz runje jako mnich bjes poroka žiwj běch, mi tola moje njeměrne šwědomnje prajesche, so šym psched Bohom hrěšnik, a tehodla praweho a hrěchi khostazeho Boha hidžach. — Stóncznje mi Boža šmilnosć pokasa, fak tele słowa se šlědowazej šadu w hromadže šwisujaj: „Š wěry prawy budže žiwj.“ — Ša widžich, so bē myšl městna ta: Š ewangelija bo prawdosć Boža šjewi, š kotrejž tón šmilny Bóh wěryjazyh prawych čžini. Nětko bo šaczuch kaž š nowa narodženy. Žyle šwjate pišmo nětk hinaš na mnje hladasche. Šamne městno pola šwj. Šawola bo mi jako wrota š paradisej šdasche.

Š tutym bēšche w Lutherowej dušchi bo špocžatk reformazije abo wobnowjenja štaš. Šórsy bo tym je bo krašnje dale wuprajš, ššto bēšche tehdy šapschijaš, kaž w 62. jeho 95 hróncžtom, fiž 31. oktobra na durje hrodowškeje žyrkwoje we Wittenbergu pschibi: „Wěry poklad žyrkwoje je najšwjecžishe ewangelion wo Božej krašnosći a hnadže.“ Abó w knižy wo šwobodnosći ššesčžijanskeho čžlowjeka (1520): „Šdžež wutroba Šhryštuša ššyšchi, dyrbi bo šwjekelicž š najšlubšcheho, troscht dostacž a bo šlódka pschecziwo Šhryštušej ščžinicž, jeho šašo lubo mēčž, š čžemuž nihdy se šutkami šafonja dóncž njemóže.“ Š šašo: „Š wěry bēži šošcht a luboščž š Bohu, a š luboščže šwobodne, šwólniwe a wjēšele žiwjenje bližšchemu šlužicž darmo.“ „Ššesčžijanski čžlowjek njeje šam w šebi žiwj, ale w Šhryštušu a we šwojim bližšchim,“ w Šhryštušu psches wěru, w bližšchim psches luboščž!“

Teho dla bēšche tež jeho pošlednja hodžina šbóžna, wo kotrejž štara powjescž praji: Luther džešche: Doktor Šonašo a wy drusy, prošče sa Boha najšcheho Šnješa a jeho ewangelion, so by bo jemu derje šchlo. Ššchetož žyrkwina šhromadžšina a (katholška) w Šriencže a njedobry hamž bo š nim kručže wadža. Ach, Šnježe Božo, fak je mi hubjenje; luby doktor Šonašo, ja mēnju, ja budu tu w Šislebenje, hdžež šym rodženy a šchčženy, tež wostacž. — Š njebjeski Šótcže, ja bo tebi džakuju, so šy mi šwojeho lubeho Ššyna, Ššom Šhryšta, šjewiš, do kotrehož wěrju, kotrehož šym předomal a wušnawal, kotrehož šym lubowal a šhwalil. Hacz runje tole čželo wostajicž a š tuteho žiwjenja štorhnyeny hycž mam, tola wēšče wēm, so móžu wēčžnje pola tebe wostacž a so š twojeje ruki mje ničtš wutorhnyčž njemóže. Šótcže, do twojeju rukow porucžam šwojeho ducha. Šy šy mje šumohl, ty šwěry Boho. — Šonaš na to: Čžesčžedostojny šótcže, čžecže na Šhryštuša a tej wučžbje, fiž šče předomali, štajnje wostacž? — Luther: Šaj.

Dobra wučžba.

Šnaty duchowny mēšesche we šwojej wošadže žonu, kotraž njepschestajnje štoržesche a bo ša žyle wošebicže wot horja a nješboža pschescžehanu džeržesche. Šak husto hacž wón tež š njej pschishadžešche a ju trošchtowasche, wona tola pschezo šašo štoržesche. Duž bo ju wón jedyn džēš woprašča: „Macže Wy šnadž žane špěwarške kniži, luba šnjeni?“

„Šo bo tola wē“, wona wotmolwi.

„Ab, dha pschinyšče mi je ras šem“, duchowny rjekny. Šo bo šta. Šón na to špěwarške wotewri a žonje šopjeno pokasa. „Šlejče, tule šteji šhěrlušch: Šchtož čžini Bóh, wšcho dobre je — tón čžzu ja nětko wutorhnyčž.“

„Šo tola čžinicž njebudžecže, šnješ duchowny“, žona bo štróžiwšchi šawola.

„Wy džē do teho njemēricže“, wón mērnje rjekny, „ššto tu po prawym tón šhěrlušch hiščeče čže?“

Šona phtny šamēr thšle šłowow. Duchowneho šrēdk bēšche pomhal. Šona bo šwojich mašowěrjazyh ššórbow hanibowasche

a bu na pschezo wot nich wušojena. Šopjeno a šhěrlušch buschtej jej wot teho dnja šem š wošebitym žohnowanjom.

F.

Šdala wot tebe, o šwēčže!

(Julius Sturm.)

Wostaj, šwēčže, wostaj mje!
Njecžehni mje do kručow twojich;
Njecž šym, šdala wot tebe,
Čžishe žiwj w waschnych šwojich.

Mje wjaz twoje dary žane,
Twoje kusk a njewabja;
Še šu ša mnje pohrjebane
Šluboko nuts do morja.

Wostaj mi wšcho drohe, rjane,
Šchtož ma moja wutroba:
Njenšche dary, ša nju šhmane,
Niž jej Boža mišoščž da.

Ból a radoščž wona je
Ša mēr Boži wumēnila;
Duž je š čžicha, pokojnje
We najwšchšchim šbožu žiwa!

F.

Prawy troscht w šmjertnej nušy.

Šwojēški hejtman Dutros bu w bitwoje jaty. Šón bē čžžto šranjeny a ležesche w mrēcžu; duž bo jeho praschachu, hacž šebi katholškeho mēšchnika žada. Šón to wotpokasa; protestantškeho paš pschija. Ššchi šwojim přenim wopnyče jeho tón fak šhoreho namaka, so bo dolho š nim rošrēcžowacž njemóžesche, tola mrējazy dobrj šaczisččž wo nim w pomjatkú ššhowa a teho dla hiščeče junkróčž po njeho pošla.

„Šnješ hejtmano, wy šče šmērom na bitwišchčžu štali, hdnyž kulki wokošo wascheho čžola hwišdachu, nětk bo tež bojecž nješmēčže, šłowo šhutneho napominanja ššyšchecž; wy dyrbicže bo hotowy džeržecž, nětko šwojemu Bohu napschecziwo hičž.“

„Boha ja ženje wohladaš nješšym; pošadžče mi jeho a ja budu do njeho wēricž.“

„Derje!“ džesche duchowny, ša něotre wšomikšjenja wumrējecže, wasche čželo bo do rowa pošoži a do luteho prošča roštlaje. Šo je wšchitko.“

„Šo je wšchitko? a moja dušcha?“

„Wascha dušcha, šnješ hejtmano, do teje ja njewērju; pošadžče mi ju, ja ju hiščeče ženje wohladaš nješšym.“

„Ale“, čžžto šranjeny wotmolwi, „hdnyž ju tež njewidžu, ju tola čžuju“.

„Ach fak, wy ju čžujecže? Ale prajče, njecžujecže w njej tež š čžakami wēšteho pschewodžerja, fiž wam to ške, šchtož šče čžiniš, poroluje?“

„Bjes dwēla.“

„Šutón hlóš, fiž waš wobškoržuje, je to šnana wascha macž?“

„Nē.“

„Še to šnana wasch general?“

„Wy žortujecže. Šo je moje šwēdomnje.“

„Šaj, ale š wotkel šwēdomnje wušhadža?“

Šejtman dyrbjesche pschidacž, so je wono wot Boha, kotrehož ženje hiščeče widžal njebē.

„Š je to šwēdomnje frute abó šahodne se šwojim porošowanjom?“

„Krule a nješmilne.“

„Kajki dyrbi teho dla tón bycz, wot kotrehož wono wu-
khađža?“

„Runje tak kruty — a ja šym šhubjenty čłowjeŕ!“

Duchowny na to džeŕŕe: „Duž nětko poŕluchajće, ſchto wam
tuta kniha — ewangelion naſcheho Knjeſa Jeſom Chryſta — praji:
„Tak je Bóh hejtmana Dukroſa lubował, ſo wón jemu ſwojeho
jeničŕŕo-narodženeho Šſyna dał je, ſo by hejtman Dukroſ, jeli ſo
do njeho wěri, ſhubjenty njebył, ale wěczne žiwjenje měł.“

„Ach, knjeſ duchowny“, mřežazy ſawoła, „„jeli ſo je to,
ſchtož wy prajicze, wěrnó, by jara derje ſa mnje bylo!““

„Tak je: w Jeſom Chryſtuŕu je wam Bóh wodał; to
wěrcze!“ Hejtman Dukroſ to wěrijeſche, a dofelž wón we ſwojej
poŕlednjej hodžinje hiſchće ſ nadžiju na ſchžžowaneho Šſyna
Božeho pohlada, móžeſche ſmėrom wuŕnyčž.

Šwėdzy wėrnóſće.

Dwaj falſchnaj ſwėdŕaj bėſchaj byloj, na kotrejuž wuprajenje
bu Jeſuſ ſaſudženy. Wonaj bėſchaj jeho ſłowo pſchemobrocžiloj,
jako budžicze wón prajil: „Sa móžu templ Boži wotkamacž a
w tſjoch dnjach druhi natwaricž.“ — Jako bėſche templ jeho ſwja-
teho čžėla roſlamany a po tſjoch dnjach ſažo natwarjenty, haj jako
bu tole ſwiate čžėlo pſchekraſnjene, dha dyrbjechtaj dwaj ſwėdŕaj
wėrnóſće bycz, pſcheſ kotrejuž móž a ſłowo bu ſchžžowany Jeſuſ
na ſemi pſchekraſnjenty. Wo tutymaj ſwėdŕomaj je wón krótko
do ſwojeho čžėrpjenja ſam wėſchčžil. Na jeju ſwėdčjenje ſo wón
wjeſeli, piſchetož wono budže ſe ſngelom na jeho ſchžž a čžėrpjenje.
Šchto ſtaj tutaj ſwėdŕaj? To je najprjedy Boži Duch, potom
pał tež Knjeſowe wucžobniſtowo. Piſchetož Šbóžnik ſam praji:
„Šdyž pał troſchtał piſchindže, kotrehož wam wot Wótza poſčželu,
Duch wėrnóſće, kiž wot Wótza wukhađža: tón budže wo mni
ſwėdčžicž. A wy budžecze tež ſwėdčžicž; piſchetož wy ſcže wot
ſpocžatka pola mje byli.“ — O kajke ſwiate ſwėdčjenje! Kajzy
ſwėdzy bėchu ſwjecži japoſchtoljo! Kajzy ſwėdzy naſchi reforma-
torjo! Ale my wſchitzy dyrbiny to bycz. Šchto Jeſuſa tak lubuje,
ſo wón ſ byle tychle ſwėdłow ſluſcha? Šchto ſamóže ſwoje wěczne
žiwjenje ſebi tał wyſoko wažicž, ſo wón to čžafne we Knjeſowej
ſlužbje ſdowužila? Šſy ty, luby čžitarjo, ſwėdł wėrnóſće? —

F.

Bohnowanje dobroproſchenja.

Čžafno w ſwjatym piſmje napominanje ſa dobroproſchenje
nadeńdžemy. My njeſmėmy jeničžy ſwojeje nuſy, ale mamy ſo
tež druhich ludži nuſy dopominacž. Na to dyrbi naſ luboſčž
ſ bližſchemu a poŕluſchnoſčž napſchecžiwó Božeji kaſni wabicž; piſche-
tož Bóh čžze, ſo by wſchitkim ludžom pomhane bylo. A tajke
dobroproſchenja Bóh ſlyſchi a jich dla bližſchemu pomha. Žohno-
wanje dobroproſchenja pał tež na teho ſameho pada, kiž Boha ſa
druheho proſy. Šdyž raſ poſdžicchi Jeruſalemſki ewangelſki biſkop
Gobat wo ſwojich wjeſelach a čžėrpjenjach w Abhžinſtej powje-
daſche, ſo jeho wucženy a mudry ſchecſčžijan ſ wėſtej bojaſliwoſčžu
praſchecche: „A ſchtoha ſcže Wy čžinili, hdyž bėſchće w prawje
wulkej nuſy?“ Gobat wotmolwi: „Tehdy bych do ſamotnoſčže
ſchol, huſto do nėlajkeje jamy, bych wſchėm ludžom, kotrychž ſnajach,
nimo ſwojich woczow hieč dał, bych ſebi jich potrebnóſče a čžė-
rpjenja wopomnil a nětko ſa nich wſchėch proſył, a prjedy hačž bych
ſe ſwojim dobroproſchenjom hotowy byl, by ſpominanje na bližſcheho
nuſu moju ſamſnu nuſu pſchewinyło bylo, runje kačž ſlónzo nad

mhlu dobudže. Tón profeſſor, kiž bėſche ſo jeho taſle praſchaj
ſebi tuto wotmolwjenje, hłubofo hnuty, piſchi ſebi wopominaſche.
Wón bėſche tehdy runje na čžėžke myſle trochu ſhorj. A žadny
lėkar njebėſche jemu pomhacž mohł. Duž kačž Gobat čžinjeſche a
we ſwojej nuſy na druhich ludži nuſu ſpominaſche. Piſchi tym bu
ſam bórſy ſtroſchtny a dobreje nadžije. Nětko mėjeſche wón ſnatu,
kiž bė we wuſtawje ſa duchahorjch a kiž ſa njeſahojomnu plačjeſche.
Tej wón piſkaſche, ſchto bė wot biſkopa Gobata ſlyſchal a kał bėſche
ſo jemu ſamemu ſeſchlo, a ta ſhora čžinjeſche na inėſče po jeho
radže. Tež wona na čžėle a duchu woczėrſtwi a je potom druhich
na čžėžke myſle čžėrpjazyh hladała.

„Modlitwa praweho wjele ſamože, hdyž je ſprawna.“

Raſna wotmolwa.

Šſyn ſławneho, wſchudže ſnateho ſtareho generala Žiethena
bėſche jako poŕledni ſwojeho rodu na ſwojim wótzowſkim kuble
Wuſtrowje žiwj. Tam bėſche ſebi wón na wjeſnym pohrjebniſchčžu
wulki row ſam ſa ſebje piſchihotowacž a wulki pólny kamjeń wob-
rubacž dał, kotryž dyrbjecche ſo junu na jeho poŕledni wotpocžinł
połožicž. —

Jako kral Bjedrich Wylem IV. w lėcže 1844 tuteho poŕled-
njeho Žiethena“ wopyta a tež tutón ſebi jeho row wobhlada, wón
na tón kamjeń poſajuzy džeſche:

„Žiethenje, tón kamjeń ma jedyn ſmył!“ na čžož ſtary knjeſ
kralej wotmolwi: „„Tón, kiž budže pod nim ležecž, ma jich hiſchće
wjazy!““

M.

Š kajkejž mėru wy mėricze, Š tajkej budže wam jaſo mėrjene.

Mat. 7, 2.

Šſym ſtajnje bratrow wuwinoval,
Šdžežkuli ſlė ſo wo nich rėcžeſche;
Šſym woplufkanych wucžicžował,
Žim ſ mjedom hojil ranj jėdojte.
A je-li bližſchemu ſchto jamu hrjebał,
Šſym jemu piſchėd nju wėchu poſtajil:
A teho njeſym nihdy kačž ſo trjebał,
Šſym ſ tym ſej wjele bratrow ſpſchecželił,
Tež wėm, ſo ſa to ſ lutej hnady mi
Bóh junu wėcznu ſbóžnoſčž wobradži.

B.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

Šemrjel je ſańdženu ſcobotu drohi duſchompaſtnj Wjelecžan-
ſkeje woſady, knjeſ ſarar ryczeł dr. Kencž w 58. lėcže ſwojeho
žiwjenja. Wón je ſo w Kėtlizach narodžil jako ſym njeboh ſararja
Kencža. Wón je Budyſki gymnajij a ſėrſchcžinſtu ſchulu w Miſchnje
wopytał. Šchudował je wón w Lipſku a bėſche ſobuſtaw Tuži-
ſkeho přėdaſkeho towarſtwa. Wón bėſche najprjedy ſ ſararjom
w Kėlnom a potom hačž do ſwojeje ſmjercze we Wjelecžinje.
Wot ſwojeje woſady čžecženy a lubowany je wón ſ bohatym
žohnowanjom ſkutlował. Poŕlednje lėto bėſche čžėrpjazy a wſa
jeho tón Knjeſ po dołhim čžėrpjenju ſ ſebi. Džak žarowazeje
woſady dže ſa ſwėrnym duſchompaſtřjom do wėcznoſčže.